

SLOGOPIS

informativni časopis za razvojne teme | številka 16 | oktober 2014

USKLAJENOST ALI ZMEDA?

Z levo roko dam,
z desno vzamem?

Skladnost razvojnih politik
v Evropski uniji

Biogoriva

Hrana za gorivo: evropska
politika na področju biogoriv
spodbuja prilaščanje zemljišč
v državah v razvoju

Podnebne spremembe in
trajnostni razvojni cilji

Pomen bega kapitala
za skladnost politik za razvoj

2	Uvodnik
3	Novičke iz Slovenije in sveta
8	Tudi ti lahko prispevaš k skladnosti
8	Z levo roko dam, z desno vzamem?
9	Skladnost razvojnih politik v EU
11	Biogoriva
12	Hrana za gorivo: evropska politika na področju biogoriv spodbuja prilaščanje zemljišč v državah v razvoju
13	Podnebne spremembe in trajnostni razvojni cilji
14	Pomen bega kapitala za skladnost politik za razvoj
16	Napovednik dogodkov

Slogopis

Časopis Sloge, Platforme nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč

Izdaja

Sloga – Platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč
Povšetova 37, 1000 Ljubljana, Slovenija
(sedež pisarne: Metelkova 6, Ljubljana)
Telefon in faks: +386 1 434 44 02
Elektronska pošta: info@sloga-platform.org
Spletna stran: www.sloga-platform.org

Odgovorna oseba

Marjan Huč, koordinator platforme/direktor

Uredniški odbor

mag. Ana Kalin
(ana.kalin@sloga-platform.org)
Iva Likar
(iva.likar@sloga-platform.org)

Strokovna sodelavka

Patricija Vrtič

Lektoriranje

Špela Bešter

Fotografije

Arhiv Sloge in ostalih nevladnih organizacij ter drugi viri

Oblikovanje in postavitev

MEDI-A-NORM d. o. o.

Tisk

R-tisk, Rihar Boštjan s. p.

Naklada

1000 izvodov

Vse avtorske pravice pridržane.
Izdano oktobra 2014.

Časopis je financiran s strani Evropske komisije in Ministrstva za zunanje zadeve. Vsebina odraža le poglede avtorjev in ne uradnih stališč financerjev.

Neskladna skladnost

Drage bralke in bralci,

pred vami je 16. številka Slogopisa, ki je posvečena eni od trenutno najbolj aktualnih tem, in sicer skladnosti politik za razvoj. Gre za temo, ki jo je še posebej izpostavil tudi hrvaški kandidat za komisarja za razvoj, Neven Mimica. V svojem predstavitvenem nagovoru je poudaril, da bo v svojem prihodnjem mandatu še posebej tesno sodeloval s komisarskimi kolegi, kot so komisar za migracije in notranje zadeve, komisar za zaposlovanje in pretok delovne sile, komisar za socialne zadeve, komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja, komisar za podnebno ukrepanje in energijo, komisar za okolje itd. Z njimi bo sodeloval s ciljem, da bi bile različne politike Evropske unije skladne s prizadevanji evropskega razvojnega sodelovanja.

Skladnost politik za razvoj je tudi tema, kateri Sloga namenja veliko pozornosti, saj si s svojim sodelovanjem v projektu »Svetovljanska Evropa: skladnejša Evropa za pravičnejši svet« s platformami nevladnih organizacij iz devetih evropskih držav prizadeva za dvig javne in politične podpore skladnim prizadevanjem za odpravo absolutne revščine v svetu. Odgovor na globalizacijo, ki ga je ponudil zahodni svet ob začetku 21. stoletja v okviru razvojnih ciljev tisočletja (MDGs), postaja vedno bolj omejujoč, saj ne naslavlja v zadostni meri področij, kot so mednarodna trgovina, migracije, podnebne spremembe, varnost, tehnologija itd. Vsa ta področja vedno pomembneje vplivajo na prihodnji razvoj držav v razvoju, saj se še vedno pogosto dogaja, da v razvitih državah visoko postavljeni standardi predstavljajo nepremagljivo oviro za države v razvoju, kar pa slednje sili v popolnoma podrejen položaj. Različni standardi tudi na področjih, ki niso direktno povezani z razvojnim sodelovanjem, npr. na področju prehranske varnosti ali regulacije bančnih transakcij, lahko pomembno vplivajo na svetovno gospodarstvo. Globalna soodvisnost pomeni, da lahko »sebične« reakcije ene države negativno vplivajo na položaj drugih držav. To utrjuje prepričanje nevladnih organizacij v zadnjih letih, da je potrebno pomembne izzive današnjega sveta naslavljeni globalno. Večkrat slišani pozivi nekaterih vidnejših svetovnih politikov in ekonomistov, da bi morale države v razvoju več izvažati, so preprosto nesmiselni, saj jim na drugi strani visoko postavljeni standardi v razvitih državah tega ne dopuščajo.

Skladnost politik za razvoj mora spodbuditi sodelovanje različnih sektorjev s ciljem, da se zmanjšajo negativne posledice različnih evropskih in slovenskih politik na prizadevanja politike razvojnega sodelovanja.

V Sloveniji je pravno podlago za uveljavitev koncepta skladnosti politik za razvoj sprejel Državni zbor že leta 2009. Ministrstvo za zunanje zadeve pa jo z usklajevanjem politik v okviru medresorske delovne skupine tudi izvaja. A kaj, ko na žalost prevečkrat prevladajo partikularni interesi, ki največkrat zelo omejujejo globalni trajnostni razvoj, od katerega pa imamo dolgoročno vsi največje koristi.

Marjan Huč

koordinator platforme/direktor

✍ IVA LIKAR

REGIONALNA DELAVNICA NA TEMO OKVIRNEGA PARTNERSKEGA SPORAZUMA IN SREČANJE HUMANITARNIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ

Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ) je v sodelovanju s Slogo 1. oktobra organiziralo Regionalno delavnico na temo Okvirnega partnerskega sporazuma (*Framework Partnership Agreement - FPA*). Delavnica je bila namenjena krepitvi kapacitet humanitarnih nevladnih organizacij (NVO), iskanju priložnosti za sodelovanje in približevanju slovenskih, hrvaških in madžarskih NVO standardu Generalnega direktorata Evropske komisije za humanitarne pomoč in civilno zaščito (GD ECHO). Delavnica je v popoldanskem delu, ki ga je načrtovala Sloga, vključevala tudi bilateralna srečanja strokovnjakinje GD ECHO s predstavniki slovenskih, hrvaških in madžarskih NVO glede možnosti tesnejšega sodelovanja NVO na področju mednarodne humanitarne pomoči. Poleg tega pa je Sloga v dnevni red dogodka umestila še neformalno srečanje predstavnikov omenjenih NVO, ki je bilo namenjeno krepitvi stikov in prenosu dobrih praks. Po delavnici so nekatere NVO izrazile pričakovanje, da jih bo tudi MZZ začelo bolj sistemsko vključevati v izvajanje aktivnosti na področju mednarodne humanitarne pomoči, ki jih financira.

SLOVENIJA V AFGANISTANU

IRD Global zavod je 30. septembra organiziral okroglo mizo z naslovom Razvojno sodelovanje in Afganistan. Okrogla miza, ki jo je povezovala novinarka RTV Slovenija, Helena Milinkovič, je bila namenjena predstavitvi projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja v Afganistanu ter razpravi o trenutnih razmerah v državi in prihodnjem mednarodnem razvojnem sodelovanju z njo. Eva Marn, nekdanja direktorica IRD Global zavoda, je predstavila projekt Deklice v navzkrižju z zakonom, ki so ga leta 2013 pričeli izvajati skupaj s partnersko organizacijo Aschiano, sedaj pa se zaključuje. Cilj projekta, financiranega s strani MZZ, je bil izboljšati psihosocialni položaj mladoletnikov (predvsem deklet) v državnih priporih v Heratu, pa tudi izboljšati njihovo reintegracijo v družbo. Trenutne razmere v Afganistanu je predstavil novinar Vala 202, Gorazd Rečnik, ki se je malo pred dogodkom vrnil iz Afganistana. Njegovo raziskovanje v Afganistanu sta omogočila Slogin projekt, ki ga financirata Evropska komisija in MZZ, ter Val 202. Še posebej so ga zanimali vplivi zahodnega sveta na državo - vojaška prisotnost in umik, razvojna pomoč in migracijski tokovi (povezave do njegovih poročanj iz države objavljamo tudi na Slogini spletni strani). Udeležencem je med drugim predstavil kratek film, ki prikazuje zgodbe deklet v zaporu za mladoletne v Heratu. Na okrogli mizi pa je sodeloval tudi veleposlanik Mitja Štrukelj, generalni direktor Direktorata za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči na MZZ. V svojem nagovoru je predstavil aktualno stanje slovenskega mednarodnega razvojnega sodelovanja ter možnosti nadaljnjega sodelovanja z Afganistanom, h kateremu je Slovenija zavezana v okviru mednarodne skupnosti. Gostje in udeleženci okrogle mize so razpravljali tudi o varnosti in ključnih problemih v Afganistanu ter o odnosu Slovenije do beguncev in o njenem vojaškem posredovanju v Afganistanu.

ČOKOMOBIL V LJUBLJANI

Slovence in turiste je 1. oktobra v Ljubljani razveseljeval in ozaveščal Čokomobil, ki v okviru mednarodne kampanje Čokolada naj bo pravična! (*Make Chocolate Fair!*) potuje po Evropi in pripoveduje zgodbo pridelovalcev kakava. Mimoidoči so se sladkali s pravično čokolado, si ogledali izobraževalno razstavo o pridelavi kakava in podpisovali peticijo, ki spodbuja proizvajalce čokolade, naj začno uporabljati kakav, ki ne izkorišča otroškega dela. Popoldne so se pred Čokomobilom zbrali tekmovalci Pravično pečeno, ki so dokazali, da se da speči odlične stvari iz sestavin, pridelanih v Sloveniji, ali po načelih pravične trgovine. S pomočjo mimoidočih, ki so preizkusili dobrote, pa je bilo zbranih 186 evrov za otroke Zveze prijateljev mladine. Pri obisku Čokomobila v Ljubljani so sodelovali Pravična trgovina 3MUHE, Zadruga Buna in IRD Global zavod.

(besedilo: Živa Lopatič, 3MUHE)

SKLADNOST KOT OSREDNJA TEMA LETOŠNJIH ZAGOVORNIŠKIH DNI

15. in 16. septembra so na Slogi potekali že drugi Zagovorniški dnevi. Letos smo iskali odgovor na vprašanje »Kako biti bolj skladen?«. Predstavniki Focusa, društva za sonaraven razvoj, in Ekvilib Inštituta ter gost iz bosanske NVO Naša perspektiva so nam na primerih pokazali, da države in Evropska unija (EU) v veliko primerih delujejo neskladno. Posledice teh neskladij pa se odražajo v neučinkovito porabljenih davkoplačevalskih sredstvih in na ljudeh. Prepogosto namreč prevladajo politike, kot so kmetijska, trgovinska in finančna, kvaliteta življenja ljudi pa ostaja drugotnega pomena.

Pri iskanju odgovora na omenjeno vprašanje, kako biti bolj skladen, nas je usmerjala Njeri Jensen, ki je na danski platformi razvojnih in humanitarnih NVO (CONCORD DENMARK) veliko prispevala k vzpostavitvi mehanizma, ki na Danskem povečuje skladno delovanje države. Ključ za uspeh je zagotoviti, da je skladnost predpostavka vseh politik na državni ravni. Seveda je to potrebno redno izvajati in tudi nadzorovati končne rezultate. Ob predstavitvi danskega modela je bila prisotna tudi vodja Sektorja za politike mednarodnega razvojnega sodelovanja na MZZ, Dubravka Šekoranja. Tudi na MZZ želijo storiti korake v smer večje skladnosti, zavedajo pa se zahtevnosti tega procesa.

Tokratni Zagovorniški dnevi so bili mednarodni dogodek, saj so se nam pridružili predstavniki madžarskih, hrvaških, srbskih in bosanskih NVO. Tako smo lahko izmenjali poglede in prakse ter dobili nove zamisli o tem, kako biti čim bolj skladni v prihodnje.

(besedilo: mag. Ana Kalin)

V BURUNDIJU ZGRAJENA ŽE DRUGA »SLOVENSKA« VAS

V okviru projekta Humanitarnega društva Adra Slovenija sta bili v manj kot dveh letih v Burundiju zgrajeni dve »slovenski« vasi. Samo letos je bilo v tej vzhodni afriški državi postavljenih 73 »slovenskih« hiš, ki so postale dom revnih prebivalcev Burundija. Ljudje so pomagali že pri sami gradnji hiš, kar le še krepi občutek, da so hiše njihove in bodo zaradi tega tudi lepše skrbeli za njih. Izgradnjo 54-ih hiš je financiralo MZZ, 19-im družinam pa so postavitev hiš omogočili zasebni donatorji iz Slovenije. Razmere na terenu sta septembra preverila tudi slovenska popotnika in humanitarca, Gregor Česnik in Vlado Korat. V manj kot dveh letih je društvo v Burundiju postavilo 127 hiš in s tem pomagalo več kot 650-im ljudem, med katerimi je bilo največ otrok. Prebivalce obeh vasi sodelavci Adre Burundi učijo tudi izdelave opek, pravilne gradnje in poljedelstva. Adra prav tako pomaga pri kopanju novega vodnjaka v vasi, ki je bila zgrajena letos, s katerim bodo njeni prebivalci dobili dostop do čiste vode ter lažje pridelovali sadje in zelenjavo. Bistvo projekta je, da družine postanejo samostojne in neodvisne od zunanje pomoči, del sredstev pa je namenjen tudi šolanju otrok. Podrobnejše informacije o projektu v Burundiju najdete na spletni strani Humanitarnega društva Adra Slovenija.

USPEŠNEMU UVODNEMU USPOSABLJANJU O KAMPANJAH IN KOMUNIKACIJI BO SLEDILO ŠE NADALJEVALNO

27. in 28. avgusta smo na Slogi organizirali prvi del usposabljanja o kampanjah in komunikaciji, ki ga je vodil izkušeni strokovnjak s tega področja Matthias Schickhofer. Matthias je 17 let delal na Greenpeaceu, od leta 2007 pa je samostojni svetovalec za kampanje in komunikacijo. Na tem uvodnem usposabljanju je družini različnih slovenskih NVO tako s teoretičnega kot praktičnega vidika predstavil osnove učinkovitega načrtovanja in izvedbe kampanj ter komuniciranja. Skupaj z udeleženci, ki so na usposabljanju aktivno sodelovali preko praktičnih skupinskih nalog, pa je razpravljal tudi o političnih in družbenih razmerah v Sloveniji ter o slovenskem medijskem prostoru. Vso pridobljeno znanje na usposabljanju in dogovorjeno samostojno delo udeležencev po tem bo predstavljalo dobro osnovo za drugi del usposabljanja, ki bo sledil predvidoma konec meseca novembra. Ta bo v celoti namenjen načrtovanju kampanje in komunikacijske strategije slovenskih NVO za Evropsko leto za razvoj 2015, ki bo ključnega pomena za ozaveščanje slovenskih državljanov o pomembnosti uravnoteženega globalnega razvoja, v katerega moramo biti vključeni vsi.

PROMOCIJA KULTURE BRANJA V RUANDI

Če je večina nas v svojem otroštvu domišljijo razvijala ob branju različnih zgodbic, pravljic ali pesmic, to za ruandske otroke žal ne drži. V Ruandi večina ljudi nima dostopa do knjig in branje še vedno ni samoumevno. Mirovni inštitut je v okviru projekta, ki ga sofinancira MZZ, ustanovil manjšo knjižnico, ki je za uporabnike brezplačna in se nahaja neposredno v lokalni skupnosti, kjer je revščina zelo prisotna in veliko ljudi nima sredstev za nakup knjig ali obisk precej oddaljene javne knjižnice. Promocija kulture branja je bil eden izmed ciljev projekta. Poleg bralnih uric, ki jih je Ženski center Nyamirambo organiziral vsak teden v knjižnici, je knjižničar pogosto knjige nesel še na okoliške šole, ki nimajo lastnih knjižnic in bral učencem v času pouka. V zadnjih mesecih pa je potekal še natečaj v pisanju zgodb za učence osnovnih in srednjih šol. Sodelovalo je 32 otrok iz osmih šol. Komisija je izbrala najboljša dela, ki so v različnih jezikih natisnjena v knjižici. Zgodbe so govorile pretežno o težkih življenjskih situacijah, težavah in nesrečah, kar glede na nedavno zgodovino Ruande morda niti ni presenetljivo. Za knjižico v e-obliki pišite na e-naslov maja.ladic@mirovni-institut.si.

(besedilo: Maja Ladić, Mirovni inštitut)

ŠTUDIJA O SKLADNOSTI POLITIK ZA RAZVOJ PREDSTAVLJA TUDI SLOVENSKI PRIMER

V okviru Sloginega projekta »Svetovljanska Evropa: skladnejša Evropa za pravičnejši svet«, ki ga financirata Evropska komisija in MZZ, je izšla prva skupna publikacija partnerjev pri projektu. Študija vključuje primere osmih držav, iz katerih prihajajo projektni partnerji (Belgija, Češka, Estonija, Madžarska, Poljska, Romunija, Slovaška in Slovenija). Primeri nazorno prikazujejo povezavo med politikami na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in drugimi politikami, ki na mednarodno razvojno sodelovanje neposredno ali posredno vplivajo. Iz primerov je razvidno, kako lahko neskladno oblikovane politike na drugih področjih, na primer na področju migracij in biogoriv, nasprotujejo prizadevanjem na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in jih izpodbijajo. Slovenski primer se osredotoča na področje migracij in razvoja ter kaže, da obstajajo šibki mehanizmi za zagotavljanje usklajene migracijske in razvojne politike, in sicer navkljub njuni očitni povezanosti, saj se obe osredotočata na Zahodni Balkan.

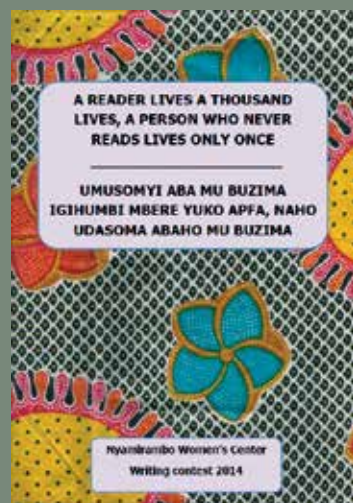
Študijo si lahko preberete na Slogini spletni strani, tiskana izdaja pa je na voljo v pisarni Sloge v Ljubljani.

KAKO BARVA KOŽE IN SPOLNA USMERJENOST VPLIVATA NA OBLIKOVANJE IN DOJEMANJE NAŠE IDENTITETE?

Ross Oscar Knight iz Združenih držav Amerike, uspešen fotograf, (so)avtor več knjig in člankov, govorec na različnih dogodkih, filantrop in direktor programa *Beautiful in Every Shade*, je konec julija na povabilo Maje Ladić iz Mirovnega inštituta obiskal Slovenijo. Skupaj sta organizirala fokusno skupino na temo diskriminacije, predsodkov, rasizma, oblikovanja in dojemanja lastne identitete ter dojemanja drugih, drugačnih.

Ross je z osebno zgodbo pojasnil izraz *shadism*, ki pomeni diskriminacijo na podlagi tena kože, pri čemer gre tako za medrasno kot tudi za znotraj rasno diskriminacijo. Pogovor je bil izredno zanimiv in dinamičen, saj vsak izmed sodelujočih prihaja iz drugačnega okolja. Hossein Mazarei, ki prihaja iz Irana, v Sloveniji dela magisterij na področju novinarstva. Tudi Ibrahim Nouhoum iz Malija in Max Zimani iz Zimbabveja sta se preselila v Slovenijo zaradi študija, potem pa si tukaj ustvarila življenje in ostala. Oba sta zelo aktivna »nevladnika«, delovala sta na razvojnem področju v več organizacijah, ustanovila pa sta tudi vsak svojo – Ibrahim Mednarodni Afriški Forum, Max pa Zavod Global. Ana Kalin sicer prihaja iz Slovenije, a je živel na različnih koncih sveta, kar je morda tudi vplivalo na njeno zanimanje in delovanje na razvojnem področju tako v vladnem kot tudi v nevladnem sektorju. Izmenjava izkušenj in mnenj sodelujočih je bila tako tudi poučna in je dodala še kakšen barvni odtenek v njihov pogled na svet.

(besedilo: Maja Ladić, Mirovni inštitut)

SLOVENSKE NEVLADNE ORGANIZACIJE POZIVAJO K DODATNI PODPORI ZA POMOČ IN OBNOVO NA ZAHODNEM BALKANU

Območje Zahodnega Balkana, še posebej pa Bosno in Hercegovino ter Srbijo, so sredi maja prizadele katastrofalne poplave. Z zbiranjem in zagotavljanjem materialne in finančne pomoči za poplavljeni območja so nemudoma pričele tudi slovenske humanitarne NVO - Človekoljubno dobrodelno društvo UP Jesenice, Humanitarno društvo Adra Slovenija, Humanitarno društvo Hrana za življenje, Slovenska filantropija, Slovenska karitas, Srbski kulturni center Danilo Kiš, Zavod Krog in mnoge druge. V juliju, ko se je zbiranje materialne pomoči počasi zaključilo, so številne NVO začele še s programi obnove prizadetih območij (podrobnejše informacije o aktivnostih posameznih NVO objavljamo na spletni strani Sloginega Humanitarnega odzivnega centra - HOC). Prav tako je julija na pobudo Slovenije v Bruslju potekala donatorska konferenca za pomoč Bosni in Hercegovini ter Srbiji - Obnavljajmo skupaj (*Rebuilding together*), ki so jo soorganizirale Evropska komisija, Francija in Slovenija. Na konferenci je bilo zbranih kar 1,846 milijarde evrov, s čimer so bila presežena pričakovanja obeh prizadetih držav. Slovenija je poleg 3,6 milijona evrov, ki jih je prispevala že pred donatorsko konferenco, na konferenci donirala še dodaten milijon evrov pomoči. Navkljub vsej omenjeni pomoči pa so potrebe prizadetega prebivalstva še zelo velike, pred hitro bližajočo se zimo še posebej glede prebivališč, zaradi česar slovenske NVO še vedno nestrpnost čakajo na razpis MZZ in prepotrebna sredstva za nadaljevanje obnove na Balkanu.

POSODITE SVOJ GLAS OTROKOM IZ KRIZNIH ŽARIŠČ TUDI VI!

2. oktobra je bila državam članicam EU v Rimu predstavljena skupna kampanja EU in UNICEF-a »Glasovi otrok iz kriznih žarišč«. Kampanja omogoča otrokom - žrtvam naravnih nesreč, oboroženih spopadov, prehranskih kriz in političnih nemirov -, da svoje zgodbe predstavijo svetovni javnosti. Kampanja se je pričela že 15. maja, pri njej pa sodelujejo UNICEF, Evropska komisija in šest UNICEF-ovih nacionalnih odborov (iz Slovenije, Grčije, Irske, Italije, Poljske in Španije) ter njihovih ambasadorjev ali znanih podpornikov (med njimi je tudi priznani slovenski košarkar Boštjan Nachbar). V ospredju kampanje so zgodbe treh otrok - Ave iz Sirije, Michele s Filipinov in Chamsie iz Čada. Otrokom iz kriznih žarišč pa lahko pomagamo vsi, in sicer tako, da jim posodimo svoj glas. Če želite pomagati tudi vi, obiščite spletno stran kampanje: www.glasoviotrok.si, kjer so predstavljene zgodbe otrok in jih delite preko družbenih omrežij. To je storilo že osem milijonov Evropejcev, preko drugih medijev pa je kampanja dosegla že več kot 143 milijonov ljudi.

Več informacij o kampanji in o sodelovanju UNICEF-a in EU najdete na spletni strani Slovenske fundacije za UNICEF.

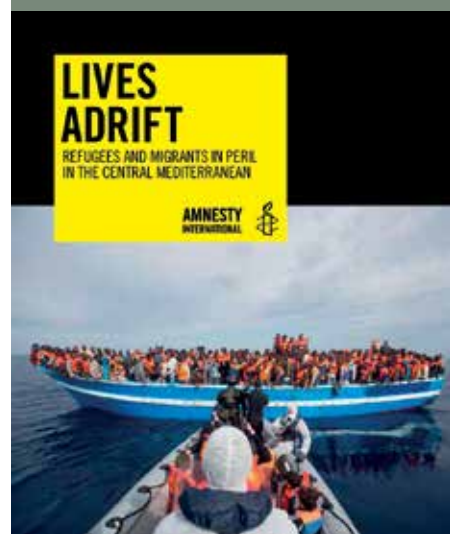
PORAST ŠTEVILA SMRTNIH ŽRTEV V SREDOZEMSKEM MORJU: AMNESTY INTERNATIONAL POZIVA K UKREPANJU

Društvo Amnesty International Slovenije nas je konec meseca septembra obvestilo o tragičnih ugotovitvah novega poročila Amnesty International z naslovom Življenje brez opore: Begunci in migranti v nevarnosti v osrednjem Sredozemlju (*Lives adrift: Refugees and migrants in peril in the central Mediterranean*) ter pozvalo k podpisu peticije za zaščito življenj in pravic na evropskih mejah. Poročilo razkriva, kako je sramoten odnos držav članic EU do beguncev in migrantov prispeval k vrtoglavo visokemu smrtnemu davku, ki so ga ti morali plačati v obupanih poskusih, da bi dosegli obale EU. Letos je do 15. septembra na morju umrlo že več kot 2.500 ljudi, kar pomeni, da se je utopilo skoraj dva odstotka vseh ljudi, ki so se proti EU odpravili na tak način. V letu 2014 je namreč evropske južne meje prek morja na nereguliran način prečkalo 130.000 beguncev in migrantov, še največ iz Libije. Razlogi za porast nereguliranih prečkanj preko morja so predvsem konflikti in preganjanje na Bližnjem vzhodu in v Afriki, ekonomsko prikrajšanje ter zapiranje kopenskih meja. Po besedah Johna Dalhuisena, direktorja programa za Evropo in Centralno Azijo, EU vseh teh tragedij ne sme več ignorirati, ampak mora skupaj z državami članicami nujno zagotoviti več iskalnih in reševalnih akcij v srednjem delu Sredozemlja. Poročilo prav tako poziva k uvedbi večjega števila varnih in zakonitih poti v EU ter k ponovnemu pregledu Dublinske uredbe, ki ureja postopke za pridobitev azila znotraj EU.

Podrobnejše informacije in povezavo do poročila najdete na spletni strani slovenske Amnesty.

foto: Milan Vidaković, ADRA Slovenija

CIVILNA DRUŽBA POZIVA K BOLJ AMBICIOZNEM RAZVOJNEM OKVIRU ZA OBDOBJE PO LETU 2015

Na dogodku globalne kampanje *Beyond 2015*, ki so ga med 69. zasedanjem Generalne skupščine Združenih narodov (ZN) septembra v New Yorku gostile vlade Bangladeša, Kolumbije, Kiribatija in Švedske, so organizacije civilne družbe pozvale svetovne voditelje k večji meri ambicioznosti pri določanju razvojnega okvira za obdobje po letu 2015. T. i. post-2015 agenda bo namreč z začetkom leta 2016 nadomestila razvojne cilje tisočletja (*Millennium Development Goals – MDGs*), saj so današnje razmere na svetu drugačne od tistih ob določitvi MDGs in zaradi česar mora nova agenda povezati prav vse – tiste na severu, jugu, vzhodu in zahodu. Z revščino, neenakostjo in krivicami se spopadajo tako v Evropi kot tudi v Aziji, Afriki, Združenih državah Amerike in v Latinski Ameriki. Trenutni predlog nove agende za obdobje 2015–2030 vključuje 17 ciljev, ki bi morali biti po mnenju organizacij civilne družbe bolj ambiciozni, in sicer še posebej na področju človekovih pravic in enakosti, podnebnih sprememb, okoljske trajnosti, sodelovanja ljudi ter miru in varnosti. V ospredje bi torej morali postaviti tako ljudi kot tudi naš planet.

PROBLEMATIČNOST NEENAKOMERNEGA NAPREDKA PRI DOSEGANJU POSAMEZNIH RAZVOJNIH CILJEV TISOČLETJA

Generalni sekretar ZN Ban Ki-moon je v začetku julija predstavil novo poročilo o napredku na področju doseganja MDGs, in sicer Poročilo o razvojnih ciljih tisočletja 2014. Ob tej priložnosti je izpostavil že dosežene cilje, to so cilji na področju zmanjševanja revščine, povečanja dostopa do čiste vode, izboljšanja življenja prebivalcev revnih četrti in doseganja enakosti spolov v osnovnih šolah. Predstavil je tudi napredek na področju boja proti malariji in tuberkulozi ter pri dostopu do zdravljenja okužbe z virusom HIV. Prav tako je opozoril, da se od nekaterih ciljev, povezanih s problemi, ki jih je v večini primerov mogoče preprečiti, oddaljujemo. V to skupino med drugim spadata zmanjševanje smrtnosti otrok in mater ter izboljšanje dostopa do sanitacije. V svoji predstavitvi je Ban Ki-moon izpostavil tudi neenakomeren napredek pri doseganju posameznih ciljev in poudaril, da se razlike kažejo tako med posameznimi regijami in državami kot tudi med različnimi skupinami prebivalstva. Ravno ta neravnovesja je označil kot največjo oviro pri doseganju globalnega napredka, pa tudi kot možen razlog za neuspešnost pri uresničevanju določenih ciljev, na primer na področju rojstva otrok, smrtnosti mater, univerzalnega izobraževanja in okoljske trajnosti. Ob zaključku predstavitve se je navezal še na post-2015 agendo in poudaril, da so vsa prizadevanja za uresničitev MDGs zelo pomembna tudi za njeno oblikovanje. Post-2015 agenda bo morala po njegovem mnenju naslavljati tako MDGs, ki ne bodo pravočasno doseženi, kot tudi področja, ki jih MDGs niso pokrivali. Največji izziv pa bo predstavljalo spopadanje z naraščajočo neenakostjo v revnih in bogatih državah. Da bi še dodatno spodbudili pravočasno uresničitev MDGs so ZN v avgustu pričeli z akcijo 500 dni ukrepanja za boljši svet (torej do roka za uresničitev MDGs), katere namen je postaviti trdno osnovo za trajnostni razvoj, trajni mir in človekovo dostojanstvo po letu 2015. Pri tem so še posebej izpostavili vlogo mladih in pomembnost njihovega vključevanja za doseganje večjega napredka na tem področju.

EVROPSKA UNIJA NAPOVEDALA DODATNO PODPORO ZA ZAGOTAVLJANJE IZOBRAŽEVANJA V DRŽAVAH V RAZVOJU

Evropski komisar za razvoj Andris Piebalgs je konec junija javnosti predstavil odločitev EU o namenitvi dodatnih finančnih sredstev za podporo izobraževanju v državah v razvoju v naslednjih sedmih letih. Preko Globalnega partnerstva za izobraževanje (GPI) bo podpora za zagotavljanje osnovnega šolstva v skupni višini 375 milijonov evrov deležnih približno 60 držav, ki so vključene v GPI. Komisar Piebalgs je ob tej priložnosti poudaril, da je potrebno poleg povečanja števila otrok, ki obiskujejo osnovno šolo, doseči tudi boljšo kakovost izobraževanja. Omenjena odločitev je skladna z zavezo EU na področju izobraževanja, ki je vključena tudi v t. i. agendo za spremembe, ki določa, da bo EU najmanj 20 odstotkov svojih sredstev za razvojno pomoč namenila človekovemu razvoju in socialni vključenosti, kamor se uvršča tudi izobraževanje. EU in njene države članice predstavljajo največjo donatorico za GPI, saj so mu v obdobju 2004–2013 zagotovile več kot 75 odstotkov vseh sredstev in s tem prispevale k njegovim številnim uspehom, kot na primer povečanje števila otrok, ki obiskujejo osnovno šolo, za 22 milijonov, doseganje enakopravnosti spolov pri pridobivanju osnovnošolske izobrazbe v 28-ih državah v razvoju itd.

Z levo roko dam, z desno vzamem?

Če se nam je včasih zdelo, da odločitve, ki jih sprejmemo na enem koncu sveta, ne morejo vplivati na nekoga na drugem koncu sveta, je danes jasno, da temu ni tako. Svet, v katerem živimo, je eden in ne trije, kot pogosto govorimo. Izraz »tretji svet« se je pojavil v času hladne vojne¹ in označuje t. i. periferijo, gospodarsko najmanj razvit del sveta – države, ki jim danes rečemo »države v razvoju«. Gre za države, ki jim »razvite države« globalnega Severa/Zahoda namenijo razvojno pomoč. Evropska unija (EU) je s svojimi članicami največja donatorica razvojne pomoči na svetu in njene (razvojne in tudi druge) politike v zelo veliki meri vplivajo na države prejemnice. Tudi Slovenija, odkar je vstopila v EU, ni več prejemnica razvojne pomoči, temveč donatorica.

Primarni namen razvojne pomoči oziroma mednarodnega razvojnega sodelovanja naj bi bil zmanjševanje oziroma odpravljanje revščine po svetu. A bi bili zelo naivni, če ne bi pokukali za to »zaveso«. Strinjam se namreč s Samirjem Aminom², ki pravi, da je razvojna pomoč pogojena z ekonomskimi in geopolitičnimi interesi. Po mnenju postrazvojnih avtorjev je Zahod izraz »nerazvitost« lansiral zato, da bi upravičil svojo gospodarsko širitev.³ Tudi Joseph Stiglitz odkrito kritizira največje akterje na razvojnem področju (npr. Svetovno banko), da razvojno pomoč vedno pogojujejo in »državam v razvoju« vsiljujejo liberalizacijo in kapitalizem.⁴ Teoretiki postkolonializma⁵ pa skozi svoje razprave dokazujejo, da se kolonialni

odnosi oziroma odnosi moči in odvisnosti nadaljujejo – tudi skozi razvojno pomoč.

Na tem mestu je potrebno problematizirati tudi evropocentričen koncept razvoja, ki se je skozi čas sicer nekoliko spreminjal (ali se je spreminjal le diskurz?). Od razprav o gospodarski rasti smo se premaknili k razpravam o zmanjševanju revščine in človekovem ter trajnostnem razvoju. Še vedno pa ni neke splošno sprejete definicije razvoja. Interpretacija Todara in Smitha⁶ je, da je razvoj proces, ki si prizadeva za izboljšanje kvalitete življenja ljudi in njihovih zmožnosti z dvigom življenjskega standarda, samozavesti in svobode. Ključno je manjšanje razlik v družbi. Ko po eni strani govorimo o odpravljanju revščine, bi po drugi bilo potrebno govoriti tudi o odpravljanju ekstremnega bogatstva in kopičenja. Da bi dosegli enakomernejšo in bolj pravično porazdelitev dobrin, kapitala ali hrane, niso dovolj razvojne politike in strategije. Potrebno je na globalni ravni zagotoviti skladnost politik na vseh področjih, ki kakorkoli vplivajo na razvojno področje oziroma na razvoj »držav v razvoju«.

O skladnosti politik za razvoj (angl. *Policy Coherence for Development – PCD*) se je znotraj Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) začelo govoriti že v 1990-ih letih. Gre za evropski koncept, ki je pravno podlago dobil v Lizbonski pogodbi⁷ in je tako obvezujoč za vse države članice EU. V 208. členu pogodbe piše: »Unija upošteva cilje razvojnega sodelovanja pri politikah, ki jih izvaja in ki lahko vplivajo na države v razvoju.« Morda se PCD zdi zelo abstrakten, neoprijemljiv, nekaj, kar si je težko predstavljati. V bistvu pa pomeni, da mora EU tudi pri vseh drugih politikah, ki jih sprejema in

izvaja (ne le razvojnih), paziti, da le-te nimajo negativnih učinkov na »države v razvoju«.

Skladnost politik za razvoj ali PCD je orodje za vključevanje socialne, okoljske, kmetijske, ekonomske in druge dimenzije v razvoj in oblikovanje politik na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja. PCD pomeni, da poskrbimo, da razvojne politike niso upočasnjene, spodkopane ali celo izničene s (neskladnimi) politikami na drugih področjih. Poenostavljeno bi lahko rekli, da je naloga PCD, da poskrbi, da »z desno roko ne jemljemo nazaj, kar smo z levo roko nekomu dali«. Politike EU vplivajo na življenje ljudi tudi izven EU in PCD stremi k temu, da te politike ne bi imele negativnih učinkov na »države v razvoju«.

PCD je predvsem politična predanost in zahteva politično voljo – tako znotraj posameznih držav kot na globalni ravni. Končujem z mislijo, s katero sem začela – imamo en svet (in ne tri) in tako se moramo začeti tudi obnašati! ■

¹ Escobar, Arturo. 1995. *Encountering development: the making and unmaking of the third world*. Princeton: Princeton University Press. --- 2007. *La invención del Tercer Mundo: Construcción y deconstrucción del desarrollo*. Caracas: Fundación Editorial el perro y la rana.

² Amin, Samir. 2009. *Aid for development. Aid to Africa: Redeemer or Coloniser?* Ur. Hakima Abbas in Yves Niyiragira. Cape Town et al: Pambazuka Press.

³ Sachs, Wolfgang, ur. 1992. *The Development Dictionary: A Guide to Knowledge as Power*. London, New Jersey: Zed Books Ltd.

⁴ Stiglitz, E. Joseph. 2006. *Making Globalization Work*. New York, London: W. Norton & Company.

⁵ Npr. Amin Samir, Fanon Frantz, Said Edward, Spivak Gayatri itd.

⁶ Todaro, Michael P. in Stephen C. Smith. 2011. *Economic Development*. Boston: Addison-Wesley.

⁷ Lizbonska pogodba dostopna prek: http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_en.htm

Skladnost razvojnih politik v Evropski uniji

»Kadar so politike delovanja EU v navzkrižju s politikami razvojnega sodelovanja, EU z eno roko daje in z drugo roko vzema pomoč, ki jo države v razvoju potrebujejo.«

OSNOVNO

Z več kot 55 milijardami evrov uradne razvojne pomoči na leto je Evropska unija (EU) skupaj s svojimi državami članicami največji globalni donator in tako pomembno prispeva k zmanjševanju revščine in razvoju. Hkrati EU deluje na mnogih drugih področjih, kot so npr. trgovina, energija, transport, kmetijstvo, okolje itn. in to delovanje ima prav tako velik učinek tako na države članice EU kot na države v razvoju. Kadar so politike delovanja EU v navzkrižju s politikami razvojnega sodelovanja, EU z eno roko daje in z drugo roko vzema pomoč, ki jo države v razvoju potrebujejo. Doseganje razvojnih ciljev se zato upočasni, administrativno delo in stroški pa se povečujejo tako v državah v razvoju kot znotraj same EU. Najmanj za kar si EU tako prizadeva znotraj skladnosti razvojnih politik (*Policy Coherence for Development – PCD*) je načelo »ne škodovati«, torej preprečiti, da bi njeno delovanje in delovanje vlad držav njenih članic imelo negativne posledice na razvojne potenciale revnejših držav. V bolj pozitivnem smislu pa PCD pomeni, da si EU in njene članice pri oblikovanju politik aktivno iščejo poti za povečevanje pozitivnih stranskih učinkov na razvoj in tako gradijo sinergijo med različnimi politikami z namenom povečevanja koristi držav v razvoju. Če vzamemo povsem osnovni, vendar hkrati zelo pomemben primer zagotavljanja pitne vode s strani EU v Sahelu, morajo projekti samega zagotavljanja vode iti z roko v roki z izobraževalnimi projekti o vzdrževanju in uporabi vodnjakov oziroma drugih naprav in sistemov ter hkrati tudi s podporo lokalnim oblastem, da lahko z njimi ravnajo samostojno, odgovorno in

po načelih dobrega upravljanja. Le-tako se lahko zagotovi trajnostni in pravični dostop vseh tamkajšnjih prebivalcev do pitne vode.¹

PRAVNI OKVIR

Koncept PCD je bil prvič opredeljen v Maastrichtski pogodbi iz leta 1992², prevzela pa ga je tudi Lizbonska pogodba³, ki v 208. členu pravi, da je prvotni cilj razvojne politike EU zmanjšanje in odprava revščine, EU pa mora ob izvajanju politik, ki lahko vplivajo na države v razvoju, upoštevati cilje razvojnega sodelovanja. Z vstopom v veljavo leta 2009 je Lizbonska pogodba utrdila pravno podlago za PCD v EU in z vključitvijo PCD v primarno pravo je EU postala eden izmed vodilnih mednarodnih igralcev na tem področju. S tem priznava, da imajo njene politike odločilen zunanji vpliv, ki lahko bodisi prispevajo bodisi spodkopavajo razvojno politiko.

Države članice so se z ratifikacijo Lizbonske pogodbe zavezale, da se bodo prizadevale za uresničevanje njenih načel, med drugim tudi 208. člena. Naraščajoče število držav, med njimi so v ospredju Belgija, Nizozemska, Luksemburg in Danska, so v zadnjih letih PCD inkorporirale v svojo domačo zakonodajo tako z zakonom kot z vladno uredbo oziroma dekretom, ki zavezuje vlade in javno upravo, da pri svojem delu zasledujejo cilje PCD.

POLITIČNE ZAVEZE

Poleg pravnega okvira obstajajo na ravni EU različni dokumenti, s katerimi so se in-

¹ Več na (v angleščini): <http://ecdpm.org/talking-points/4-messages-governance-water-mali-niger/>.

² Glej člen 130u. in 130v. Celotno besedilo (v angleščini): http://europa.eu/eu-law/decision-making/treaties/pdf/treaty_of_amsterdam/treaty_of_amsterdam_en.pdf.

³ Celotno besedilo: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2007:306:FULL&from=SL>.

stitucije EU zavezale k postavitvi PCD visoko na politično agendo. Gre predvsem za komunikacije Evropske komisije, odobrene s strani Sveta EU. Pomembna je zaveza iz leta 2005, da bo EU vsaki dve leti izdala poročilo o PCD, pri čemer je prvo izšlo leta 2007. Med najnovejše politične dokumente pa sodijo: t. i. »Agenda za spremembe« iz leta 2012⁴, ki teži predvsem k izboljšanju razvojnega sodelovanja v smeri doseganja razvojnih ciljev tisočletja; »Dostojno življenje za vse« iz leta 2013⁵, ki vsebuje tudi trajnostne razvojne cilje; ter »Agenda po 2015« prav tako iz leta 2013⁶. Pomembnost PCD je poudarjena tudi v evropskem poročilu o razvoju »Po 2015: Globalna akcija za vključujočo in trajnostno prihodnost«⁷. Vsi ti dokumenti zajemajo pristop, ki se ne ukvarja ločeno z razvojnim sodelovanjem, ampak inkluzivno tudi s trgovino, okoljem, trajnostnim razvojem itd.

Stopnja političnih zavez k PCD v državah članicah je povsem različna. Medtem ko so nekatere sprejele neformalna vodila, akcijske načrte oziroma vzpostavile celo okvir celotnega vladnega delovanja (vseh ministrskih sektorjev), tako da služi PCD, spet druge (med njimi na žalost tudi Slovenija) v tej smeri še niso storile, kar bi lahko.

PCD V PRAKSI EU

V praksi je potrebno PCD vzpostaviti na štirih nivojih: znotraj Evropske komisije, torej predvsem znotraj kadrov, ki delajo na razvojnem področju; znotraj EU, predvsem znotraj trojčka Evropska komisija – Evropski parlament – Svet EU; na ravni držav članic, saj so one tiste, ki bodo sprejele odločitve v Svetu EU, prav tako pa bodo z izvajanjem politik EU lahko pomembno vplivale na razvojne politike; ter v odnosu z državami prejemnicami razvojne pomoči, in sicer tako z njihovimi vladami kot civilno družbo oziroma nevladnimi organizacijami.

PCD delovni programi vodijo delo uslužbencev EU pri oblikovanju politik in hkrati služijo kot referenca za države članice in njihove javne uslužbence. Za PCD znotraj EU je zadolžena tudi posebna enota Generalnega direktorata Evropske komisije za sodelovanje in razvoj (DG Development and Cooperation – DEVCO (EuropeAid)), ki

⁴ Več na (v angleščini): https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en.

⁵ Celotno besedilo (v angleščini): http://ec.europa.eu/europeaid/documents/2013-02-22_communication_a_decent_life_for_all_post_2015_en.pdf.

⁶ Več na (v angleščini): <http://www.beyond2015.org/european-task-force>.

⁷ Celotno besedilo (v angleščini): http://www.erd-report.eu/erd/report_2012/documents/FullReportEN.pdf.

formulira in koordinira strategijo razvojnih politik EU skozi prizmo PCD. Predvsem pa je na tem mestu potrebno omeniti pomembno vlogo, ki jo igrajo Evropska služba za zunanje delovanje (*European External Action Service – EEAS*) ter EU Delegacije po celem svetu. Predvsem slednje so tiste, katere vodijo dialog z državami prejemnicami ter nosilci interesov v teh državah.

Vodilna orodja vseh ustvarjalcev razvojnih politik so t. i. ocene učinkov, ki se opravljajo na dva načina. Prve so ključnega pomena za PCD in skušajo z različnimi parametri ex ante pokazati, kakšne učinke bo določen razvojni program imel na druga področja. Evropska unija ocene dela sama, vendar pa je obvezno sodelovanje nosilcev interesov. Še letos naj bi bila sprejeta reforma za pripravo takšnih ocen, ki naj bi še v večji meri upoštevala trajnostni in inkluziven razvoj na vseh področjih. Evalvacije pa se opravljajo ex post, kar je tudi njihova največja šibkost. Če se določen razvojni program že izvaja, lahko tudi že povzroči negativne učinke na druga področja, ugotovi in začne pa se lahko zmanjševati in odpravljati take negativne učinke šele po opravi takšne ocene.

ZA KONEC

Čeprav je EU predvsem v zadnjih nekaj letih naredila precej na zadevnem področju, je dela še ogromno, predvsem tudi pri praktični izvedbi vseh pravnih in političnih zavez. Na tem mestu naj se izpostavi nekatere izmed problemov, ki stojijo na poti k polno funkcionalnemu sistemu PCD. Poleg tega, da se v praksi EU še vedno uporabljajo evalvacije kot nepreventivno in nezadostno ex post sredstvo za oceno učinkov, je zaskrbljujoče tudi dejstvo, da se ocene učinkov ne uporabljajo v takšni meri, kot bi se jih lahko, na kar opozarja tudi Evropska NVO konfederacija za pomoč in razvoj – Concorde.⁸ Poleg tega je potrebno tudi opozoriti, da je za pravi PCD dialog z državami prejemnicami pomoči potrebno več kot le vključitev njihovega mnenja v pripravo ocene učinka. Kot predvideva 12. člen Pogodbe iz Cotonouja⁹, gre pri PCD dialogu EU in PCD držav za partnerski, kar pomeni nujno dvosmerni, odnos. Pomembna je torej tudi krepitev

⁸ Glej (besedilo v angleščini): <http://www.concordeurope.org/publications/item/83-spotlight-on-policy-coherence-for-development-2011>.

⁹ Celotno besedilo pogodbe (v angleščini): <http://bookshop.europa.eu/en/the-cotonou-agreement-signed-in-cotonou-on-23-june-2000-revised-in-luxembourg-on-25-june-2005-revised-in-ouagadougou-on-22-june-2010-and-mul-tiannual-financial-framework-2014-20-pbMN3012634/>.

zmogljivosti držav v razvoju, da bodo lahko enakopraven partner pri oblikovanju novih politik in pogovorih o PCD. Navsezadnje pa je potrebno tudi ponovno poudariti, da so razlike med članicami EU, z ozirom na oblikovanje svojih politik in implementacijo politik EU, prevelike in da je nujno potreben širši politični konsenz vsake države članice posebej in vseh skupaj, da se PCD ne le postavi visoko na politično agendo, ampak da se na PCD gleda kot nujni in najbolj osnovni pogoj, da se o oblikovanju kakršnihkoli politik sploh lahko pogovarjamo. Le-tako si politike med seboj ne bodo nasprotovale, ampak se bodo kot koščki sestavljanke dopolnjevale in tako lahko zagotavljale učinkoviti, pravični in trajnostni razvoj. ■

foto: <http://17europe.org/?id=44593&category=374>

VIRI IN INFORMACIJE

- http://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en
- <http://ecdpm.org/topics/policy-coherence-development/>
- <http://www.concordeurope.org/coherence-policies>

Biogoriva

KAJ SO BIOGORIVA?

»Biogorivo je trdo, tekoče ali plinasto gorivo, pridobljeno iz sorazmerno nedavno odmrle biološke snovi, za razliko od fosilnih goriv, ki se pridobivajo iz davno odmrle biološke snovi. Biogoriva je teoretično mogoče pridobivati iz vsakega (biološkega) vira ogljika, vendar so najpogostejši vir rastline, v katerih poteka fotosinteza.« (Wikipedia, 2014).

BIOGORIVA IN DIREKTIVA O OBNOVLJIVIH VIRIH ENERGIJE

Članice Evropske unije (EU) so do leta 2020 dolžne zagotoviti 10 % energije v prometu iz obnovljivih virov, kar je trenutno najlažje doseči z biogorivi. Direktiva o obnovljivih virih energije narekuje upoštevanje trajnostnih kriterijev, ki preprečujejo nekatere neposredno spremenjene rabe zemljišč, ter narekuje minimalne prihranke emisij CO₂, ki bi jih morali proizvajalci biogoriv doseči v primerjavi s fosilnimi gorivi, da se lahko potegujejo za državne subvencije.

Omenjeni kriteriji pa ne vsebujejo ukrepov za izračun enormnih emisij, ki jih povzročajo širjenje kmetijskih površin za potrebe biogoriv na območja z visoko biodiverzitetjo (posredna sprememba rabe zemljišč: sečnja tropskih gozdov, izsuševanje šotiči). Nevarna želja po povečanju deleža biogoriv v prometu ima tako poleg okoljskih tudi negativne ekonomske in socialne posledice, in sicer predvsem v državah v razvoju. Zmanjkuje zemljišč za pridelavo hrane, zato se cena le-te dviguje, kar povečuje lakoto v svetu. Prav tako z grabežem zemljišč povzročajo socialne konflikte med lokalnim prebivalstvom, ki nimajo kje gojiti hrane za preživetje.

BIOGORIVA IN DIREKTIVA O KAKOVOSTI GORIV

Ta dokument od proizvajalcev goriva zahteva, da do leta 2020 zmanjšajo ogljični odtis na enoto goriva za transport za 6 % – pri čemer si proizvajalci zopet pomagajo z bi-

ogorivi. Tudi v tej direktivi so zapovedani trajnostni kriteriji za proizvodnjo in tudi v tem dokumentu je neuspešno opredeljena posredna sprememba rabe zemljišč.

KAJ JE POSREDNA SPREMEMBA RABE ZEMLJIŠČ (ANGL. ILUC – INDIRECT LAND USE CHANGE)?

Evropska politika biogoriv je ustvarila večje povpraševanje po biogorivih in povečala svetovno povpraševanje po kmetijskih zemljiščih. Da bi zadostili potrebam po novih zemljiščih, so začeli spreminjati območja ranljivih ekosistemov z visoko biološko pestrostjo in skladišča CO₂ (gozdovi, močvirja, travniki) v monokulturna kmetijska območja. Posledica tega pa je zmanjšanje biodiverzitete in pomembno povečanje emisij toplogrednih plinov.

Med leti 2011 in 2020 se pričakuje dodatnih 300–600 milijonov ton CO₂ emisij, kar je enako, kot bi na evropske ceste dodali 14–29 milijonov avtomobilov. Da bi zadostili ciljem evropske politike do 2020, bo potrebno spremeniti dodatnih 5–8 milijonov hektarjev območij v kmetijska zemljišča, kar je enako velikosti Irske.

Da bi dosegli zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v prometu, je ključno, da upoštevamo vse emisije v življenjskem ciklu biogoriv, vključno z ILUC.

POSLEDICE NAPAČNE EVROPSKE POLITIKE V INDOEZIJI

Astronomske emisije toplogrednih plinov, požiganje gozdov in uničenje naravnih habitatov, preživetje ljudi odvisnih od gozda visi na nitki, saj so jim brez posvetovanja odvzeli zemljo, ki so jo podedovali od svojih prednikov in še bi lahko naštevali negativne posledice napačnih odločitev na drugem koncu planeta. Stroški uničujočih učinkov evropskih politik na Indonezijo so jasni in čas je, da EU prevzame odgovornost.

S šotiči bogata Indonezija naj bi za proizvodnjo palmovega olja za biodizel do 2025

spremenila v kmetijska zemljišča kar 22 milijonov hektarjev ekološko pomembnih območij. Več milijonov hektarjev zemljišč so odvzeli lokalnemu prebivalstvu, ne da bi jih vprašali, saj evropske politike nimajo jasno opredeljenih socialnih kriterijev za pridelavo biogoriv. Prav tako se izkorišča delo otrok, delavci na plantažah so brez pravic, na udaru so ženske, ki zagotavljajo preživetje družin. Prav tako je zaradi plantaž uničeno naravno okolje, zaradi pretirane uporabe kemikalij pa primanjkuje čiste pitne vode. Pridelava biogoriv lokalnemu prebivalstvu ne prinaša pozitivnih ekonomskih učinkov.

Indonezijske NVO so usodo njihovih prebivalcev in problematiko življenja lokalnih skupnosti, ki je ogroženo zaradi pridelave palmovega olja za biogoriva, septembra 2013 predstavile evropskim odločevalcem.

KAJ MORA STORITI SLOVENIJA IN RAZVITI SVET?

- Znižati cilje za biogoriva v prometnem sektorju.
- Upoštevati emisije iz posredne spremembe rabe zemljišč.
- Opolnomočiti trajnostne kriterije.

Z upoštevanjem zgoraj navedenih dejstev se bo spodbudil premik od netrajnostnih biogoriv k bolj zelenemu prometu, ki bo temeljil na zmanjšanju osebne prometa, na učinkoviti rabi energije, elektriki iz obnovljivih virov in naprednih biogorivih iz odpadnih snovi (upoštevajoč trajnostne kriterije in hierarhijo uporabe odpadkov).

Poleg vseh nesmislov, ki jih prinaša uporaba biogoriv, pa se moramo vprašati, ali res potrebujemo toliko osebnih vozil in ali je naša svoboda glede mobilnosti res neskončna. Vsekakor je primarna rešitev v optimizaciji vožnj in uporabi javnega potniškega prometa, za krajše razdalje pa v kolesarjenju in hoji. Če se bomo hoteli izogniti nevarnim posledicam podnebnih sprememb, bomo morali vsekakor korenito spremeniti svoje navade. ■

Hrana za gorivo: evropska politika na področju biogoriv spodbuja prilaščanje zemljišč v državah v razvoju¹

M različno iskanje »novega zele- nega zlata« izjemno močno vpliva na rabo tal in prilaščanje zemljišč, saj zahteva več obdelovalnih površin in osnovnih kmetijskih proizvodov. Raziskava, ki jo je opravila Mednarodna koalicija za zemljo, je pokazala, da je bila več kot polovica pridobitev zemljišč velikega obsega med letoma 2000 in 2010 namenjena pridobivanju biogoriv.² Civilna družba in mednarodni strokovnjaki so medtem že zgodaj opozarjali na negativne učinke biogoriv.³ Celotne skupnosti so ostale brez dostopa do naravnih virov (zemlje, vode in gozdov) ter izgubile lastništvo in nadzor nad svojimi viri preživetja. Obsežna proizvodnja biogoriv poleg tega tekmuje s proizvodnjo hrane, kar povzroča nenadna zviševanja cen hrane v državah, ki so pri zagotavljanju prehranske varnosti prebivalstva že tako ali tako močno odvisne od uvoza.⁴

EVROPSKA ODGOVORNOST: PRIMER BELGIJE

Belgija se je odločila za politiko, s katero je zgolj uporabila določila direktive EU na nacionalni ravni.⁵ Konkretnih prizadevanj za to, da bi okrepili trajnostna merila in omejili morebitne posledice biogoriv za tretje države, pri tem ni bilo. Kljub temu je zvezni svet za trajnostni razvoj (FCSD) z izdanimi mne-

nji pripomogel k temu, da se je minister za energijo seznanil z nekaterimi nevarnostmi, ki jih prinašajo biogoriva.⁶ Po naročilu ministra so opravili raziskavo, s katero so ocenili posledice biogoriv za države v razvoju. Ugotovitve niso dopustile nobenega dvoma: »/.../ širitev rabe biogoriv je imela večinoma negativne učinke. Resnost opisanih razmer in njihova velika razširjenost sta posledici nespoštovanja temeljnih človekovih pravic /.../. To je v nasprotju z zavezami Belgije na področju biotske raznovrstnosti, okolja in varstva podnebja«. Belgija je torej pri tem kršila svoje mednarodne obveznosti.⁷ V okviru njene politike na področju biogoriv so bile vpeljane tudi ogromne davčne olajšave, saj so bile odpravljene trošarine na agroetanol in biodizel, ki bi na letni ravni znašale od 70 do 150 milijonov evrov.⁸ Zaradi zunanje odvisnosti države je belgijska vlada financirala projekte na področju biogoriv v razvijajočih se državah preko raziskav in razvoja, a tudi z uporabo proračunskih sredstev, namenjenih razvojnemu sodelovanju.

PROJEKT ADDAX ZA PRIDOBIVANJE BIOENERGIJE V SIERRI LEONE

Projekt pridobivanja bioenergije ADDAX je financirala švicarska fundacija ADDAX & Oryx, ki deluje v energetskega sektorju (pridobivanje nafte in zemeljskega plina ter rudarstvo), in je temeljil na sporazumu, podpisanem z vlado Sierra Leone, da bo ta dala v zakup 20.000 hektarjev površin za obdobje

50 let, in sicer v okviru gojenja monokulture sladkornega trsa, iz katerega bi proizvajali agroetanol in ga izvažali na evropski trg.⁹ Potrebna je bila investicija v višini do 267 milijonov EUR, več kot polovico tega zneska pa so zagotovile evropske agencije za financiranje in Afriška razvojna banka. Belgijska investicijska družba za države v razvoju (BIO) je prispevala 10 milijonov EUR. Čeprav je bil projekt sprva predstavljen kot primer »trajnostne naložbe«, ki je podvržena najvišjim socialnim in okoljskim standardom, so se v poročilih lokalnih in mednarodnih organizacij kmalu pojavile ostre kritike njegovih negativnih posledic za lokalne skupnosti.¹⁰ Med njimi so bili med drugim navedeni pomanjkanje transparentnega posvetovanja s skupnostmi pred sklenitvijo sporazuma, pomanjkanje ustreznega nadomestila, omejen dostop do hrane (zlasti do riževih pridelkov), onesnaženje tal in vodnih virov zaradi uporabe gnojil in pesticidov ter intenzivna raba vodnih virov. S projektom je bilo ustvarjenih tudi veliko manj delovnih mest, kot je bilo obljubljen, delovni pogoji pa so po poročilih neustrezni, saj plače ne dosegajo 2,5 EUR na dan. Poleg tega projekt k razvoju države prispeva zelo malo. ■

¹ Članek temelji na zborniku, ki ga je pripravil belgijski nacionalni center za razvojno sodelovanje CNCD-11.11.11, 11.11.11 et al. »Ruée vers la terre : Quelles complexités belges dans le nouveau Far West mondial ? Les responsabilités belges dans l'accapement des terres à l'étranger«, Bruselj, junij 2013.

² Anseu et al., »Land Rights and the Rush for Land«, 2012.

³ Gl. zlasti izjave posebnega poročevalca ZN za pravico do hrane od avgusta 2007 in poročilo OECD »Biofuels: Is the cure worse than the disease?«, September 2007.

⁴ Gl. World Bank, FAO, OECD, et al. »Price Volatility in Food and Agricultural Markets: Policy Responses«, junij 2011.

⁵ Gl. zakon o obveznem dodajanju biogoriv fosilnim gorivom, sproščenim v prosti promet, z dne 22. julija 2009 in kraljevi odlok z dne 10. avgusta 2009 o obveznem obveščanju in upravljanju, spremljanju obveznosti in upravnih sankcijah.

⁶ Gl. zlasti recenzije v: »Biomass« z dne 4. julija 2008; »Opinion on a draft Royal Decree establishing product standards for biofuels« z dne 26. oktobra 2011.

⁷ CETRI, »Impact de l'expansion des cultures pour biocarburants dans les pays en développement« – študija, ki jo je naročilo belgijsko zvezno ministrstvo za okolje, december 2010, dostopno na: <http://www.health.belgium.be/eportal/Environment/19067348>

⁸ Inter-Environnement Wallonie (IEW): »L'Europe dépense 10 milliards €/an pour soutenir les agrocarburants !«, izjava za javnosti, 17. april 2013.

⁹ Oakland Institute (2011), »Understanding Land Investment Deals in Africa. Country report: Sierra Leone«, Oakland (ZDA), 50 str.

¹⁰ Ibidem ; SiLNoRF (SL) & Bread for All (CH, DE) & Evangelischer-EED (DE), Independent Study Report of the Addax Bioenergy Sugarcane-to-ethanol project in the Makeni Region in Sierra Leone, junij 2011, 66 str.; BFA-PPP (november 2011), str. 15.

Podnebne spremembe in trajnostni razvojni cilji

V letu 2015 pričakujemo sprejetje dveh dogovorov, in sicer o trajnostnih razvojnih ciljih ter nov globalen pravno zavezujoč podnebni dogovor. Trajnostni razvojni cilji bodo predstavljali prioritete naslednjega razvojnega okvira v naslednjih 15-ih letih, medtem ko bo podnebni dogovor pod okriljem Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC) zavezoval države k ukrepom na področju podnebnih sprememb. Skupaj bosta omenjena dogovora vplivala na razvojne usmeritve in predvsem na prihodnost planeta ter življenja na njem.

Dogovarjanje o razvojnih ciljih in podnebnih zavezah sta samostojna procesa, vendar močno povezana. Odločitve, sprejete v okviru enega procesa, bodo imele pomembne posledice za drugega. Dogovor, sprejet v okviru UNFCCC, bo npr. vplival na to, ali se bo post-2015 razvoj izvajal v za dve, tri, štiri (ali več) stopinj toplejšem svetu. Razvojni cilji pa ne bodo vplivali zgolj na odpornost in prilagojenost revnih in ranljivih skupnosti na posledice podnebnih sprememb, temveč tudi na hitrost in smer razvoja, predvsem z vidika rabe energentov v vseh državah.

Znanstvena skupnost nam jasno sporoča, da so podnebne spremembe resnične, tukaj in zdaj. Posledice le-teh že čutimo povsod po svetu. Ne vplivajo zgolj na okolje, temveč tudi na gospodarstva in družbe ter na človekove pravice. So eden najbolj perečih globalnih problemov, ki postopoma že izničujejo razvojne dosežke preteklih let in odpravljanje revščine po svetu, še posebej v najbolj ranljivih regijah in za najbolj ranljive skupnosti. Jasno je tudi, da nevarne posledice podnebnih sprememb vplivajo na udeležanje

človekovih pravic ter da bodo najbolj močno prizadele ravno najbolj ranljive dele prebivalstva. Da problema ekstremne revščine brez naslavljanja podnebnih sprememb ne bomo rešili, je že široko sprejeto dejstvo.

Naslavljanje podnebnih sprememb je predpogoj za doseganje trajnostnega razvoja, ki upošteva planetarne omejitve, varuje in obnavlja ekosisteme in ekosistemске storitve. To so temelji za preživetje, še posebej za skupnosti, ki so neposredno odvisne od ekosistemskih okoliščin. Razvojni cilji so pa po drugi strani pomembni za uspešno naslavljanje samih vzrokov podnebnih sprememb, kot so npr. emisije toplogrednih plinov iz energije, prometa, industrije, kmetijstva, ter spopadanje s posledicami le-teh.

Trajnostni razvojni cilji, ki bodo začrtali smer razvoja za naslednjih 15 let, tako predstavljajo priložnost tudi za učinkovito naslavljanje podnebnih sprememb, ki niso zgolj okoljski fenomen, temveč predvsem razvojni. V kolikor se podnebne spremembe ne bi upoštevale pri oblikovanju novega svežnja razvojnih ciljev, lahko to spodkoplje potrebno raven ambicioznosti za naslavljanje posledic podnebnih sprememb.

Uspešnost razvojnega okvira po letu 2015 pri odpravljanju revščine in zagotavljanju trajnostnega razvoja bo odvisna

od oblikovanja ciljev, ki bodo upoštevali spremembe podnebja. V takem svetu bodo morali cilji določati potrebne ukrepe za obvarovanje razvojnih pridobitev v pogojih toplejšega sveta in omogočati prehod v nizko/nično ogljično globalno gospodarstvo na vseh ravneh.

V prihajajočih mesecih se omenjena odločevalska procesa časovno prekrivata, kar ponuja priložnost za njuno medsebojno dopolnjevanje. Mednarodna podnebna pogajanja bodo prinesla pravno podlago za konkretne ukrepe, razvojni cilji pa lahko pomagajo pri izvajanju le-teh skozi hkratno naslavljanje podnebnih in razvojnih izzivov.

Leto 2015 tako predstavlja enkratno priložnost, da se ključni deležniki – civilna družba, vlade in zasebni sektor – skupaj vzamemo za odpravo revščine in doseganje trajnostnega razvoja v svetu, ki ga podnebje določa in mu postavlja omejitve. Naši cilji morajo biti pravilno in primerno izraženi potrebni ukrepi za naslavljanje podnebnih sprememb tako v post-2015 procesu kot v procesu mednarodnih podnebnih pogajanj. ■

Pomen bega kapitala za skladnost politik za razvoj

Beg kapitala predstavlja resen razvojni problem. Ocenjuje se, da vsako leto približno 1.000 milijard USD odteče iz držav v razvoju kot posledica nedovoljenega bega kapitala, kar predstavlja skoraj 10-kratnik svetovne uradne razvojne pomoči. Davčne utaje in izogibanje davkom predstavljajo državam v razvoju veliko izgubo. Svetovna banka ocenjuje, da vsako leto 500 do 800 milijard USD na nedovoljene načine zbeži iz držav v razvoju. Več kot 65 % omenjenih nelegalnih pobegov izhaja iz davčnih utaj multinacionalk in naklepnega izogibanja davkom. Kapital, ki beži iz držav v razvoju, pa pogostokrat konča v davčnih oazah

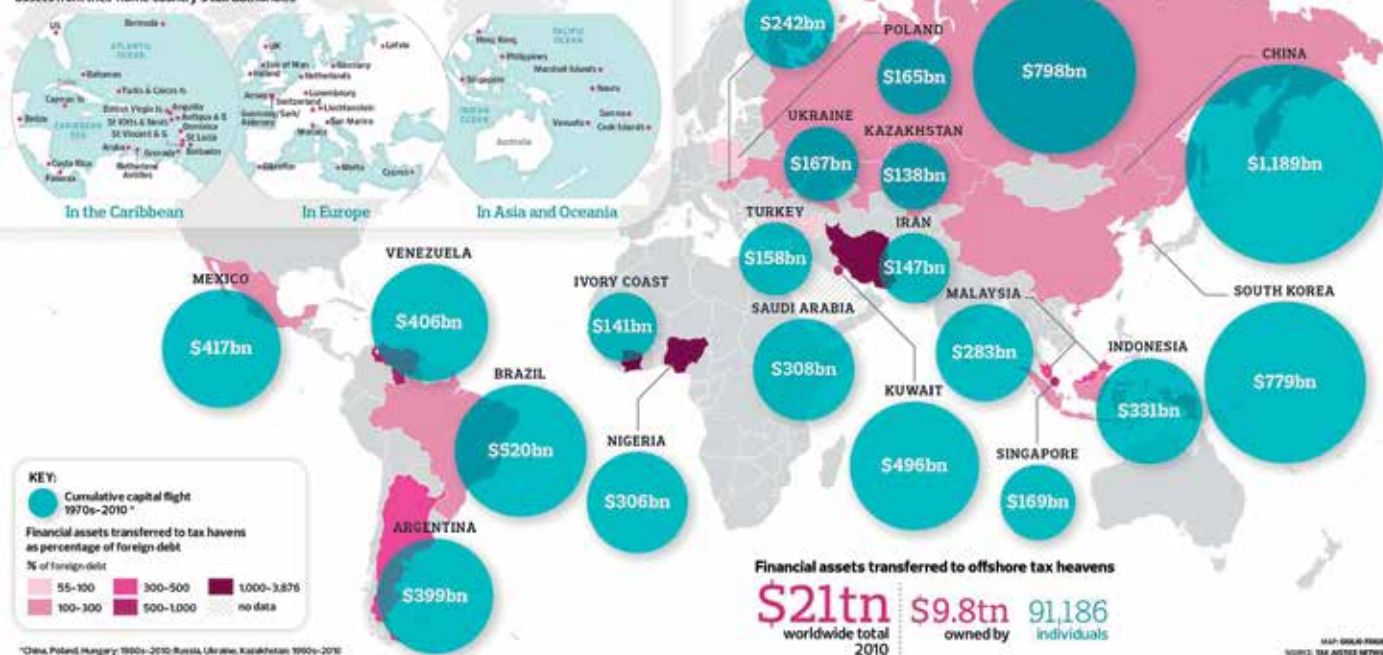
držav članic Evropske unije (EU). Države članice bi to lahko spremenile z učinkovito usklajenostjo politik za razvoj.

V časih gospodarske krize se javnofinancijski prihodki, zbrani z obdavčevanjem, znižujejo. To pomeni, da je težje financirati osnovne storitve in vzdrževanje cest, šol, javnih zgradb in javnih infrastruktur. Ne glede na to, ali je država bogata ali revna, so davki bistven del finančnih sredstev, potrebnih za učinkovito vodenje države, poleg tega pa ustvarjajo tudi odgovornejši odnos med vlado in davkoplačevalci. Zaradi takšnih dejanj multinacionalk države uvajajo varčevalne ukrepe in dodatno povečujejo tiste davke, ki najbolj prizadenejo prebivalstvo.

CAPITAL FLIGHT FROM DEVELOPING COUNTRIES: THE TOP 20 LOSERS

WHERE AND WHAT ARE TAX HAVENS?

A tax haven is any jurisdiction that uses the promise of secrecy for overseas investors to compete for financial flows. As well as a low-tax regime, or special rules that allow foreigners to slash their liabilities, a tax haven often has a network of lawyers and accountants who help the wealthy shield assets from their home country's tax authorities.

vir: Wealth Doesn't Trickle Down – It Just Floods Offshore, Research Reveals, The Guardian Observer. Capital Flight. Illustration: Giulio Frigeri for the Observer.

Tako kot razvitim državam tudi državam v razvoju davčno izmikanje multinacionalnih družb povzroča veliko težav. Le da v državah v razvoju posledice nižjih davčnih prihodkov neposredno občutijo najrevnejši ljudje na svetu, ki so odvisni od svojega javnega sektorja, saj jim ta zagotavlja izobrazbo, zdravstveno varstvo in osnovne storitve, pomembne za njihov obstoj.

KAKO DELUJE IZMIKANJE DAVKOM?

Multinacionalke nakažejo svoj dobiček iz države, v kateri je bila neka dobrina zares proizvedena, v državo, za katero velja nizka oziroma nična stopnja davkov in visoka stopnja tajnosti. V ta namen se v takšni državi ustanovi hčerinsko podjetje, ki navidezno posluje s podjetjem v izvorni državi. S tem ko dobiček izgine iz države, kjer multinacionalka dejansko posluje, izgine tudi priložnost za njegovo obdavčitev. Na primeru banan si lahko ogledamo, kako v praksi deluje izmikavanje davkom. Fizično gredo banane iz plantaže banan na ladjo do Evrope, potem pa so dostavljene v naše supermarkete. Na papirju pa te banane v naše supermarkete pridejo po mnogo bolj ovinkasti poti. Hčerinsko podjetje velike multinacionalke v državi v razvoju proda banane hčerinskemu podjetju iste multinacionalke v državo z nično davčno stopnjo – davčno oazo. Navadno so prodane

po izjemno nizki ceni, tako da je ob njihovi prodaji plačanega zelo malo davka v izvorni državi. Nato so banane iz davčne oaze prodane naprej drugemu hčerinskemu podjetju v razviti državi po izjemno visoki ceni. S to prodajo multinacionalka ustvari veliko dobička, ker pa je prodaja izpeljana iz davčne oaze, na ta dobiček ne plača nič davkov.

URADNA RAZVOJNA POMOČ IN USKLAJENOST POLITIK ZA RAZVOJ

Dolgoročno bi morale države v razvoju uradno razvojno pomoč nadomestiti z domačimi davčnimi prihodki. Kljub temu pa je ta pomoč še vedno bistvenega pomena za financiranje osnovnih storitev in izboljšanje življenja najrevnejših prebivalcev, še posebno v najmanj razvitih državah, kjer v nekaterih primerih še vedno predstavlja več kot 10 % bruto nacionalnega dohodka. Če bi uradno razvojno pomoč uporabljali na pravi način, bi lahko z njeno pomočjo izboljšali zmogljivost držav v razvoju in dolgoročno zagotovili uspešnejše zbiranje javnofinančnih prihodkov. Poleg tega bi lahko z njo podprli krepitev odgovornosti državnih voditeljev in spodbujali transparentnost.

Cilj uradne razvojne pomoči je izkorenjenje revščine in izboljšanje življenja revnih in ljudi, odrinjenih na rob družbe. Toda prakse držav donatoric pogosto onemogočajo

doseganje tega cilja, predvsem ker donatorice dajejo prednost vezani pomoči (tuja pomoč, ki mora biti porabljena v državi, ki jo ponuja, ali v skupini izbranih držav), pa tudi zaradi neustrezne tehnične pomoči, zaradi pomoči, ki je neformalno vezana na javna naročila, in zaradi težav s predvidljivostjo pomoči. Problemi, ki so značilni za uradno razvojno pomoč, kažejo na to, kako nujno je okrepiti zmožnost vlad držav v razvoju za učinkovitejšo zbiranje javnofinančnih prihodkov.

Uradno razvojno pomoč bi koristneje porabili, če bi z njeno pomočjo v državah v razvoju krepili učinkovitost upravnega sistema in zmožnost oblikovanja javnih politik. Če bi spodbujali zbiranje javnofinančnih prihodkov, bi se to veliko bolje obrestovalo, saj je uradna razvojna pomoč veliko manj zanesljiv vir financiranja kot prihodki, ustvarjeni z obdavčevanjem. Trenutno se le majhen delež uradne razvojne pomoči uporablja za razvijanje zmožnosti zbiranja javnofinančnih prihodkov. Če želimo doseči, da bodo države v razvoju izkoriščale vire, ki jim jih ponuja učinkovito in pravično obdavčevanje, bo potrebno ta delež povečati. Če želijo države v razvoju dati prednost zbiranju javnofinančnih prihodkov, bi jim bila boljše in bolj usklajena poraba pomoči na tem področju v veliko pomoč. ■

NAPOVEDNIK DOGODKOV PO SLOVENIJI IN SVETU

✍ IVA LIKAR

KDAJ?	KJE?	KAJ?
od novembra 2014 dalje	Ljubljana (prostori Sloge)	KREPITEV KADROV NVO ZA DELO V DRŽAVAH PREJEMNICAH RAZVOJNE IN HUMANITARNE POMOČI Sloga bo novembra izvedla prvo v nizu delavnic z naslovom Krepitev kadrov NVO za delo v državah prejemnicah razvojne in humanitarne pomoči. Namen prve delavnice je omogočiti izmenjavo izkušenj med udeleženci ter okrepiti in razširiti sposobnosti udeležencev za delovanje na področju razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Druga delavnica se bo osredotočila na psihološke obremenitve pri delu v državah v razvoju, tretja pa na izvajanje usposabljanj v teh državah. Podrobnejše informacije o delavnicah bodo objavljene na Slogini spletni strani.
6. november 2014	Ljubljana (prostori Ekvilib Inštituta)	USPOSABLJANJE NA TEMO PRIPRAVE TRAJNOSTNEGA POROČILA PO MEDNARODNIH SMERNICAH GRI Ekvilib Inštitut vabi na svetovalni modul za trajnostno poročanje, s pomočjo katerega boste lahko izdali vrhunsko trajnostno poročilo. Več informacij o izobraževanju najdete na Ekvilibovi spletni strani, rok za prijavo pa je 3. november 2014.
prva polovica novembra 2014 (točen datum bo objavljen naknadno)	Ljubljana (prostori Sloge)	PREDSTAVITEV PROGRAMA OBZORJE 2020 Sloga vabi na predstavitev novega okvirnega programa EU za raziskave in inovacije Obzorje 2020 (<i>Horizon 2020</i>), aktivnega v obdobju 2014–2020. Program Obzorje 2020 in možnosti za NVO v okviru tega programa bo predstavil predstavnik Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Podrobnejše informacije o dogodku bodo objavljene na Slogini spletni strani.
10. november 2014	Ženeva, Švica	KONFERENCA NA TEMO ODZIVA NA SPOLNO NASILJE V KONFLIKTIH Mednarodni odbor rdečega križa in <i>Geneva Centre of Education and Research in Humanitarian Action</i> vabita na konferenco, v središču katere bo vprašanje, kako bi lahko izboljšali odziv na spolno nasilje v konfliktih in drugih kriznih razmerah. Žrtve tovrstnega nasilja so najpogosteje ženske in deklince, najnovejši dokazi pa kažejo, da so med žrtvami tudi moški in dečki. Gostje konference bodo iskali odgovor na omenjeno vprašanje, prav tako pa bodo predstavili izkušnje svojih organizacij z odzivom na spolno nasilje v kriznih razmerah.
12.–13. november 2014	Bruselj, Belgija	MEDNARODNI DOGODEK ZA STROKOVNJAKE S PODROČJA RAZVOJNE IN HUMANITARNE POMOČI – AIDEX 2014 Novembra se bo odvil že 4. AidEx, dogodek, ki predstavlja posebno priložnost za mreženje in sodelovanje celotne svetovne razvojne in humanitarne skupnosti. Lanskoletni dogodek je privabil več kot 2.000 obiskovalcev s celega sveta, letos pa naj bi bila udeležba še številčnejša. Poleg različnih priložnosti za mreženje bo dogodek ponudil še razstavo in konferenco, osrednja tema celotnega dogajanja pa bo inovacije.
15.–23. november 2014	po Sloveniji	TEDEN GLOBALNEGA UČENJA 2014 Letos novembra bo potekal že 8. Teden globalnega učenja (TGU), ki ga bo s financiranjem MZZ koordinirala Sloga. Osrednja tema letošnjega TGU je »Prehranska varnost«, ki se osredotoča na različne globalne aspekte dostopa do hrane, odnosa do hrane in pomena kvalitete hrane. Sloga bo pri aktivnostih sodelovala tako z NVO kot šolami iz cele Slovenije. Lepo vabljeni, da se nam na dogodkih pridružite tudi vi. Podrobnejše informacije o letošnjem TGU in program dogodkov najdete na Sloginem spletnem portalu za globalno učenje www.tuditi.si .
predvidoma konec novembra 2014	Ljubljana (prostori Sloge)	USPOSABLJANJE O KAMPANJAH IN KOMUNIKACIJI, 2. DEL Uvodnemu, pretežno teoretičnemu, avgustovskemu usposabljanju o kampanjah in komunikaciji bo sledil praktični drugi del, ki ga bo ponovno vodil izkušeni strokovnjak s področja kampanj in komunikacije, Matthias Schickhofer. Usposabljanje bo tokrat namenjeno načrtovanju kampanje in komunikacijske strategije slovenskih NVO za Evropsko leto za razvoj 2015. Podrobnejše informacije o usposabljanju bodo objavljene na Slogini spletni strani.
6.–7. december 2014	Lima, Peru	RAZVOJNI IN PODNEBNI DNEVI <i>Climate & Development Knowledge Network, Overseas Development Institute, International Institute for Environment and Development in Red Cross/Red Crescent Climate Centre</i> organizirajo dogodek, ki bo ponudil izjemno priložnost za združitev globalnih naporov na področju spopadanja s podnebnimi spremembami in revščino. Ključno vprašanje dogodka bo torej tudi, kako bi lahko najbolje povezali podnebno agendo in agendo za izkoreninjenje revščine, kar je pomembno tudi za oblikovanje post-2015 agende, ki bo nadomestila MDGs.
9. in 10. december 2014	Ljubljana (Cankarjev dom)	DECEMBRSKA DOGODKA EKVILIB INŠTITUTA Ekvilib Inštitut vas v decembru vabi na dva zanimiva dogodka, in sicer na Okroglo mizo in delavnico na temo ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic ter na Okroglo mizo na temo enakopravnosti spolov. Več informacij o obeh dogodkih bo objavljenih na spletni strani Ekvilib Inštituta.